

From: Sari Nupponen <sari.nupponen@stat.fi>
Sent: 26. maaliskuuta 2020 14:47
To: Valtiovarainministerio VM
Cc: STAT YHT Kirjaamo; Pasi Henriksson
Subject: VS: TK-01-493-20 Tietopyyntö: Automaattisen päätöksenteon käyttökohteet julkishallinnossa
Attachments: TK-01-493-20 Tietopyyntö A.pdf

Hei,

Tilastokeskuksessa ei tehdä hallintopäätöksiä automaattisesti tai vastaavalla tavalla automatisoidusti.

Ystävällisin terveisin

Sari Nupponen
Henkilöstöpäällikkö, vt. hallintojohtaja
Tilastokeskus
etunimi.sukunimi@stat.fi
0295513372

Lähettäjä: STAT YHT Kirjaamo <Kirjaamo.Tilastokeskus@stat.fi>
Lähetetty: maanantai 16. maaliskuuta 2020 16.02
Vastaanottaja: Pasi Henriksson <pasi.henriksson@stat.fi>; Sari Nupponen <sari.nupponen@stat.fi>
Aihe: TK-01-493-20 Tietopyyntö: Automaattisen päätöksenteon käyttökohteet julkishallinnossa

Käs SH/Henriksson
Tied HA/Nupponen

Määräaika 26.3.2020

Sähköpostin liitteenä oleva esiselvitys-tiedosto ei auennut. Asiasta ilmoitettu VM/Peltoselle.

STAT YHT Kirjaamo

13.03.2020

Kari Sivonheimo
Tied. Yht. Kirjaamo

Lähtettäjä: Irja.Peltonen@vm.fi TK-01-493-20
Lähetetty: perjantai 13. maaliskuuta 2020 13.22
Vastaanottaja: kirjaamo@rvv.fi; STAT YHT Kirjaamo; kirjaamo@tulli.fi; kirjaamo@valtiokonttori.fi;
kirjaamo@vatt.fi; kirjaamo@palkeet.fi; kirjaamo@valtori.fi; verohallinto@vero.fi;
kirjaamo@dvv.fi; kirjaamo.etela@avi.fi
Kopio: Anna-Maija.Marttila@vm.fi; Karri.Safo@vm.fi
Aihe: VM:n Tietopyyntö automaattisen päätöksenteon käyttökohteista mp 26.2.2020
Liitteet: OMn tietopyyntö.pdf; OMn tietopyyntöön liittyvä esiselvitys.pdf; Tietopyyntö
automaattisen päätöksenteon käyttökohteista VM.DOCX |
Luokat: Tulostettu Tiedosto ei ole ilmoitettu.

Ohessa VM:n tietopyyntö liittyen oikeusministeriön VM:lle lähettämään pyyntöön.

Määräpäivä VM:lle 26.2.2020

Pahoittelen viivästyksestä johtuvaa lyhyttä vastausaikaa.

Irja Peltonen
Tietojohtaja | CIO
Valtiovarainministeriö | Ministry of Finance
Puh. | Tel. + 358 2955 30138
Gsm +358 40 5482066
www.vm.fi

Tietopyyntö

Demokratia- ja julkisoikeusosasto

20.2.2020

VN/3071/2020
VN/3071/2020-OM-2

Jakelussa mainituille

Tietopyyntö automaattisen päätöksenteon käyttökohteista julkishallinnossa*Oikeusministeriön selvitystyö*

Oikeusministeriössä on aloitettu hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevan yleislainsäädännön valmistelu. Ministeriössä on valmistunut oheinen esiselvitys automaattiseen päätöksentekoon liittyvistä yleislainsäädännön sääntelytarpeista. Selvityksen tarkoituksena on muodostaa yleiskäsitys automaattisten päätöksentekojärjestelmien toimintaperiaatteista sekä täsmentää automaattiseen päätöksentekoon liittyviä oikeudellisia ongelmia erityisesti perustuslain, hallinnon yleislakien, virkavastuun ja tietosuojalainsäädännön kannalta. Selvityksen pääpaino on sääntöpohjaisessa automaatiassa, joka perustuu ihmisen määrittelemiin päätöksentekosääntöihin.

Ministeriössä valmistellaan seuraavaksi arviomuistio, jossa arvioidaan muun muassa yleislainsäädännön muutostarpeita ja ratkaisuvaihtoehtoja automatisoitua päätöksentekoa säänteleväksi yleislainsäädännöksi. Arviomuistiosta tarkastellaan erityisesti hallintolaissa tarkoitettujen hallintopäätösten tekemistä automaattisesti. Yksi keskeinen tarkasteltava kysymys on, millaisiin asioihin automaattinen päätöksenteko yleislaissa rajattaisiin. Yleislain lisäksi automaattisen päätöksenteon käyttäminen saattaa edellyttää käsiteltävien asiaryhmien täsmentämistä erityislainsäädännössä.

Tietopyyntö

Edellä mainitun selvityksen taustaksi oikeusministeriö pyytää teiltä tietoa automaattisen päätöksenteon käytöstä seuraavasti.

- 1) Tehdäänkö hallinnonalallanne tai toimialallanne jo nyt hallintopäätöksiä automaattisesti tai vastaavalla tavalla automatisoidusti ja jos niin millaisissa asiaryhmissä? Pyydämme antamaan kunkin asiaryhmän osalta ainakin seuraavat tiedot:
  - kuvaus asiaryhmästä ja asioiden valikoitumisesta automaattisesti ratkaistavaksi
  - keskeiset asian ratkaisussa sovellettavat aineellisen lainsäädännön säännökset
  - keskeiset asian ratkaisussa sovellettavat erityiset menettelysäännökset, jos menettelyyn liittyy erityislainsäädäntöä
  - automaattisesti ratkaistavien asioiden määrä vuositasolla.
- 2) Onko hallinnonalallanne tai toimialallanne asiaryhmiä, jotka luonteensa puolesta soveltuisivat automaattiseen päätöksentekoon? Tällaisia saattaisivat olla ainakin asiat, joissa viranomaisen ei käytä (laajaa) harkintavaltaa (vrt. PeVL 7/2019 vp, s. 9) ja jotka ovat ratkaistavissa laskennallisesti tai vastaavalla tavalla mekaanisesti päättelemällä. Pyydämme antamaan näistä asiaryhmistä vastaavat tiedot kuin edellä kohdassa 1.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö**Käyntiosoite**
Besöksadress
Office**Puhelin**
Telefon
Telephone**Faksi**
Fax
Fax**s-posti, internet**
e-post, internet
e-mail, internetPL 25
00023 ValtioneuvostoEteläesplanadi 10
Helsinki0295 16001
+358 295 1600109 1606 7730
+358 9 1606 7730oikeusministerio@om.fi
oikeusministerio.fi

- 3) Lisäksi jos teillä on jo käytössä menettelyjä automaattiseen hallintoon liittyvän virkavastuun kohdentamiseksi, päätösten oikeellisuuden valvomiseksi taikka hyvän hallinnon, oikeusturvan tai menettelyn läpinäkyvyyden varmistamiseksi, pyydämme kuvaamaan näitä järjestelyjä.
- 4) Voitte ottaa kantaa myös siihen, millaisilla kriteereillä automaattisen päätöksenteon käyttöalaa tulisi yleislaissa rajata (vrt. edellä kohdassa 2 annettu esimerkki), tai muihin esiselvityksessä käsiteltyihin kysymyksiin.

Tietoja käytetään apuna arvioitaessa, millaista sääntelyä tarvitaan muun muassa lainalaisuusperiaatteen, hyvän hallinnon periaatteiden ja virkavastuun toteutumisen varmistamiseksi. Arviomuistiossa ei arvioida erityislainsäädännön muutostarpeita, vaan erityislainsäädännön arvioiminen ja mahdollinen muuttaminen jäisivät kunkin toimivaltaisen ministeriön vastuulle. Tästä syystä selvityksen ei tarvitse kattaa kaikkia mahdollisia asiaryhmiä, mutta on toivottavaa, että siinä kuvattaisiin tärkeimmät asiaryhmät ja erilaiset asiatyypit (esimerkiksi jos eri asioita koskevat aineelliset säännökset ovat keskenään samankaltaisia, riittää että asiaryhmän sääntely kuvataan yhden asiaryhmän osalta ja asiaryhmä kuvataan muuten suppeammin).

Pyydämme teitä nimeämään myös henkilön tai henkilöt, joka antavat asiasta lisätietoja.

Oikeusministeriö pyytää toimittamaan pyydetty tiedot 13.3.2020 mennessä asianhallintajärjestelmä Vahvassa (ns. Vahva-ministeriöt) tai oikeusministeriön kirjaamoon (oikeusministerio@om.fi).

Lisätietoja selvityksestä

Lisätietoja antaa lainsäädäntöneuvos Niklas Vainio, niklas.vainio@om.fi, puh. 02951 50041.

Osastopäällikkö

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Niklas Vainio

Liitteet Esiselvitys automaattiseen päätöksentekoon liittyvistä yleislainsäädännön sääntelytarpeista

Jakelu Valtioneuvoston kanslia
Ulkoministeriö
Sisäministeriö
Puolustusministeriö
Valtiovarainministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Ympäristöministeriö
Kansaneläkelaitos
Verohallinto
Suomen Kuntaliitto ry
Eläketurvakeskus
Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö

13.3.2020

Valtiovarainministeriön hallinnonalan virastot

Tietopyyntö automaattisen päätöksenteon käyttökohteista

Oikeusministeriö on pyytänyt oheisessa tietopyynnössään valtiovarainministeriötä selvittämään hallinnonalaltaan automaattiseen päätöksentekoon liittyviä kysymyksiä. Oikeusministeriön tietopyynnön perusteella valtiovarainministeriö pyytää virastoanne antamaan selvitysseuraavista asioista:

1.) tehdäänkö virastossanne hallintopäätöksiä automaattisesti tai vastaavalla tavalla automatisoidusti sekä missä asiaryhmissä? Jos päätöksiä tehdään automaattisesti, pyydetään selvitykseen sisällyttämään:

- a. kuvaus asiaryhmästä ja asioiden valikoitumisesta automaattisesti ratkaistavaksi
- b. keskeiset asian ratkaisussa sovellettavat aineellisen lainsäädännön säännökset
- c. keskeiset asian ratkaisussa sovellettavat erityiset menettelysäännökset, jos menettelyyn liittyy erityislainsäädäntöä
- d. automaattisesti ratkaistavien asioiden määrä vuositasolla.

2.) Onko virastossanne asiaryhmiä, joihin automaattinen päätöksenteko soveltuisi, mutta tällaista menettelyä ei ole otettu käyttöön? Jos tällaisia asiaryhmiä on virastossanne, pyydetään selvitykseen sisällyttämään 1 kohdan a-d alakohdientien kuvaukset.

3.) Jos käytössänne on automaattista päätöksentekoa, miten siinä on otettu huomioon virkavastuun kohdentaminen, päätösten oikeellisuuden valvonta sekä hyvän hallinnon ja oikeusturvan toteuttamiseksi läpinäkyvyyden varmistaminen.

4.) Millaisilla kriteereillä automaattisen päätöksenteon käyttöalaa tulisi yleislaissa rajata.

Tietopyyntöön pyydetään vastaamaan 26.3.2020 mennessä osoitteella valtiovarainministerio@vm.fi. Lisätietoja asiasta antaa tietojohdaja Irja Peltonen p. 0295 553 0138 tai etunimi.sukunimi@vm.fi

Tietojohdaja

Irja Peltonen

Jakelu:

Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut
Digi- ja väestötietovirasto

Rahoitusvakausvirasto
Tilastokeskus
Tulli
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus
Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus, Valtori
Valtiokonttori
Verohallinto